

λαιμός

λαιμός, ο, πλ. **λαιμοί, οι** κ. **λαιμά, τα**, ουσ. [*<αρχ. λαιμός*], ο λαιμός. **1.** οτιδήποτε έχει μορφή λαιμού, ιδίως η πάνω απόληξη των δοχείων, που είναι λεπτότερη από το υπόλοιπο μέρος: «ο λαιμός του μπουκαλιού». **2.** το μέρος του ενδύματος που βρίσκεται κοντά στο λαιμό, που έχει το κόψιμο του λαιμού και είναι στενότερο από το υπόλοιπο ένδυμα: «δε βλέπεις το λαιμό του πουκαμίσου που είναι βρόμικος;». (Ακολουθούν 61 φρ.)·

- *ας κόψουν το λαιμό τους*, έκφραση τέλειας αδιαφορίας για τις έριδες κάποιων: «πάλι μαλώνουν οι συνέταιροι της εταιρίας. -Ας κόψουν το λαιμό τους»·

- *βάζω θηλιά στο λαιμό μου ή βάζω τη θηλιά στο λαιμό μου*, βλ. λ. [θηλιά](#)·

- *δεν πα(ς) να κόψεις το λαιμό σου!* βλ. φρ. *κόψε το λαιμό σου(!)*·

- *έβγαλα το λαιμό μου*, βλ. φρ. *μου βγήκε ο λαιμός*·

- *είμαι μέσα μέχρι το λαιμό*, βλ. φρ. *είμαι χρεωμένος ως το λαιμό*·

- *είμαι μέσα ως το λαιμό*, βλ. φρ. *είμαι χρεωμένος ως το λαιμό*·

- *είμαι μέχρι το λαιμό*, βλ. φρ. *είμαι ως το λαιμό*·

- *είμαι πνιγμένος μέχρι το λαιμό*, βλ. φρ. *είμαι πνιγμένος ως το λαιμό*·

- *είμαι πνιγμένος ως το λαιμό*, έχω πολύ δουλειά, είμαι πολύ απασχολημένος: «δε θα μπορέσω να 'ρθω μαζί σας, γιατί είμαι πνιγμένος ως το λαιμό»·

- *είμαι χρεωμένος μέχρι το λαιμό*, βλ. φρ. *είμαι χρεωμένος ως το λαιμό*·

- *είμαι χρεωμένος ως το λαιμό*, αντιμετωπίζω πολλά χρέη, είμαι καταχρεωμένος: «δεν μπορώ να σου δώσω ούτε μισό ευρώ, γιατί είμαι χρεωμένος ως το λαιμό»·

- *είμαι χωμένος μέσα μέχρι το λαιμό*, βλ. φρ. *είμαι χωμένος μέσα ως το λαιμό*·

- *είμαι χωμένος μέσα ως το λαιμό*, συμμετέχω ολοκληρωτικά σε μια δουλειά ή υπόθεση, ιδίως παράνομη: «καταδικάστηκα κι εγώ μαζί με τους άλλους, γιατί κατά την ακροαματική διαδικασία αποδείχτηκε πως κι εγώ ήμουν χωμένος μέσα ως το λαιμό στη κομπίνα με τις πλαστές επιταγές»· βλ. και φρ. *είμαι χρεωμένος ως το λαιμό*·

- *είμαι ως το λαιμό*, δεν αντέχω άλλο: «σταμάτα, επιτέλους, την γκρίνια σου, γιατί είμαι ως το λαιμό». Παρατηρείται κίνηση κατά την οποία η παλάμη έρχεται και στέκεται οριζόντια με την εσωτερική της κόψη στο ύψος του λαιμού·

- *είναι ωραίος λαιμός*, βλ. φρ. *έχει ωραίο λαιμό*·

- *έκλεισε ο λαιμός μου*, κρουολόγησα ή βράχνιασα: «βγήκα ελαφρά ντυμένος μέσ' στο κρύο κι έκλεισε ο λαιμός μου || του φώναζα μια ώρα να μ' ακούσει κι έκλεισε ο λαιμός μου»·

- *έχει ωραίο λαιμό*, (στη γλώσσα της αργκό) λέγεται για τραγουδιστή ή τραγουδίστρια που είναι καλλίφωνος, καλλίφωνη: «στο τάδε μπουζουκτσίδικο φέρανε μια νέα τραγουδίστρια που έχει ωραίο λαιμό»·

- *έχω έναν κόμπο στο λαιμό*, βλ. λ. [κόμπος](#)·

- *η γκαμήλα, αν θέλει γομαράγκαθα, ας μακρύνει το λαιμό της*, βλ. λ. [γκαμήλα](#)·

- θα δέσω μια πέτρα στο λαιμό μου, βλ. λ. [πέτρα](#).
- θα κόψω το λαιμό μου, θα κάνω τα πάντα για να πετύχω ή για να πραγματοποιήσω κάτι: «το συμπαθώ τόσο πολύ αυτό το παιδί, που θα κόψω το λαιμό μου για να πετύχει». Συνών. *θα κόψω το κεφάλι μου / θα κόψω το σβέρκο μου*.
- θα σε κρεμάσω απ' το λαιμό! θα σε τιμωρήσω πολύ σκληρά, παραδειγματικά: «αν ξαναβάλεις χέρι στο ταμείο θα σε κρεμάσω απ' το λαιμό!». Συνών. *θα σε γδάρω ζωντανό! / θα σε κρεμάσω ανάποδα! / θα σε κρεμάσω απ' τ' αρχίδια! / θα σε κρεμάσω στο μεσιανό κατάρτι(!)*.
- θα σου κόψω το λαιμό, βλ. φρ. *θα σου πάρω το λαιμό*.
- θα σου πάρω το λαιμό, απειλητική προειδοποίηση σε κάποιον πως θα του επιβάλουμε πολύ αυστηρή, παραδειγματική τιμωρία: «αν μάθω ότι με κατηγορείς, θα σου πάρω το λαιμό και θα τρέχεις να βρεις καινούριο». Συνών. *θα σου πάρω το κεφάλι / θα σου πάρω το σβέρκο*.
- θέλει κρέμασμα απ' το λαιμό, πρέπει να τιμωρηθεί πολύ σκληρά, παραδειγματικά: «αν παραμελεί τους γέροντες του, θέλει κρέμασμα απ' το λαιμό». Για συνών. βλ. φρ. *θέλει σκότωμα*, λ. *σκότωμα*.
- θέλω κρέμασμα απ' το λαιμό, έκφραση που δηλώνει την έντονη μεταμέλειά μας για κάτι που είπαμε ή κάναμε: «αν πάνω στην ταραχή μου σε πρόσβαλα, θέλω κρέμασμα απ' το λαιμό || αν έκανα τέτοια κουταμάρα, θέλω κρέμασμα απ' το λαιμό». Για συνών. βλ. φρ. *θέλω σκότωμα*, λ. *σκότωμα*.
- καθαρίζω το λαιμό μου, βλ. συνηθέστ. *καθαρίζω τη φωνή μου*, λ. *φωνή*.
- κλάνει απ' το λαιμό, λέγεται ειρωνικά ή υποτιμητικά για άτομο που συνηθίζει να ρεύεται προκλητικά: «δε μας φτάνει η βρόμα του, αλλά κλάνει κι απ' το λαιμό!».
- κόβω το λαιμό μου, **α.** στοιχηματίζω την ίδια μου τη ζωή, στοιχηματίζω με απόλυτη σιγουριά: «εγώ κόβω το λαιμό μου πως, αφού σου το υποσχέθηκε, θα σου φέρει τα λεφτά που σου χρειάζονται, γιατί είναι άνθρωπος που κρατάει το λόγο του». **β.** είμαι εντελώς σίγουρος για κάτι: «κόβω το λαιμό μου πως μας λέει ψέματα». Συνών. *κόβω το κεφάλι μου / κόβω το σβέρκο μου*.
- κόψε το λαιμό σου! **α.** δε με ενδιαφέρει, δε νοιάζομαι καθόλου τι θα κάνεις για να βγεις από τη δύσκολη θέση που βρίσκεσαι ή τι θα κάνεις για να πετύχεις κάτι: «πώς θα μπορέσω να πάρω αυτό το δάνειο; -Κόψε το λαιμό σου!». (Τραγούδι: *βρε, κόψε το λαιμό σου, σε βαρέθηκα πέρασαν δυο μήνες κι ούτε που σε σκέφτηκα*). **β.** έκφραση αδιαφορίας στην απεγνωσμένη ερώτηση κάποιου: *τώρα τι θα κάνω ή τώρα τι να κάνω*. Συνών. *κόψε το σβέρκο σου! / κόψε τον κώλο σου(!)*. βλ. και φρ. *να πα(ς) να κόψεις το λαιμό σου*.
- μ' έφερε μέχρι το λαιμό ή μ' έχει φέρει μέχρι το λαιμό, βλ. φρ. *μ' έφερε ως το λαιμό*.
- μ' έφερε ως το λαιμό ή μ' έχει φέρει ως το λαιμό, με έχει εκνευρίσει τόσο πολύ, που δεν μπορώ να κάνω άλλο υπομονή και είμαι έτοιμος να ξεσπάσω βίαια εναντίον του ή ξεσπώ βίαια εναντίον του: «ό,τι και να του πω, μου αντιμιλάει αμέσως και μ' έχει φέρει ως το λαιμό». Πολλές φορές, συνοδεύεται από παράλληλη χειρονομία με την παλάμη να έρχεται και να κάθετα οριζόντια με την εσωτερική της κόψη στο ύψος του λαιμού.
- μαλάκωσε το λαιμό μου (κάτι), κάποιος καταπραϋντικό έκανε λιγότερο δυνατό τον πόνο που ένιωθα στο λαιμό μου, ανακούφισε κάτι το λαιμό μου: «ήπια ένα ζεστό τσάι και μαλάκωσε το λαιμό μου || αυτή η καραμέλα που πήρα, μαλάκωσε κάπως το λαιμό μου».
- με γαρφαλάει ο λαιμός, αισθάνομαι ελαφρό ερεθισμό, ελαφριά φαγούρα στο εσωτερικό του λαιμού μου, στο φάρυγγά μου: «δώσε μου να πω λίγο νερό, γιατί με γαρφαλάει ο λαιμός μου».
- με πήρε στο λαιμό του, με παρακίνησε ή με συμβούλεψε λάθος και έγινε αιτία να πάθω κάποιο κακό: «δε φταίω εγώ για την αποτυχία της δουλειάς, γιατί άλλος με πήρε στο λαιμό του». (Λαϊκό τραγούδι: *με τις ψευτιές με*

γέλασε, γιατί είχε το σκοπό της· ας όψεται η άπονη, **με πήρε στο λαιμό της**·

- μου βγήκε ο λαιμός, φώναζα πάρα πολύ δυνατά, ξελαρυγγίστηκα: «μου βγήκε ο λαιμός να τον φωνάζω ώσπου να μ' ακούσει»·

- μου κάθεσαι στο λαιμό, μου είναι πολύ αντιπαθητικός, μου προκαλεί μεγάλη δυσφορία: «αν έρθει κι ο τάδε, εγώ δεν έρχομαι, γιατί, απ' τη μέρα που τον γνώρισα, μου κάθεσαι στο λαιμό»·

- μου κάθεσαι σαν τσίτα στο λαιμό, επιτείνει την παραπάνω φράση·

- μου κάθισε στο λαιμό, βλ. φρ. μου στάθηκε στο λαιμό·

- μου 'ρχεται κόμπος στο λαιμό, βλ. λ. [κόμπος](#)·

- μου στάθηκε στο λαιμό, (για φαγητά) δεν το ευχαριστήθηκα, γιατί το έφαγα πολύ βιαστικά: «έπρεπε να προλάβω τ' αεροπλάνο κι ό,τι έφαγα, μου στάθηκε στο λαιμό»·

- μου στέκεται στο λαιμό ή μου στέκεται σαν τσίτα στο λαιμό, βλ. φρ. μου κάθεσαι στο λαιμό·

- να κόψεις το λαιμό σου! βλ. φρ. να πα(ς) να κόψεις το λαιμό σου(!)·

- να πα(ς) να κόψεις το λαιμό σου! δε με ενδιαφέρει ποιον τρόπο ή ποια μέσα θα χρησιμοποιήσεις για να ικανοποιήσεις κάποια απαίτησή μου: «μα πώς θα μπορέσω μέσα σε μια βδομάδα να βρω τόσα πολλά λεφτά για να σε ξεχρεώσω; -Να πα(ς) να κόψεις το λαιμό σου!». Συνών. να πα(ς) να κόψεις το κεφάλι σου! / να πα(ς) να κόψεις το σβέρκο σου! / να πα(ς) να κόψεις τον κώλο σου(!)·

- πιάστηκε ο λαιμός μου, **α.** έπαθε αγκύλωση: «έγερνα συνεχώς το κεφάλι μου δεξιά για να μπορώ να βλέπω, ώσπου στο τέλος πιάστηκε ο λαιμός μου». **β.** μιλώ με δυσκολία είτε γιατί κρυολόγησα είτε γιατί μιλούσα, φώναζα ή τραγουδούσα δυνατά ή συνεχώς: «βγήκα ελαφρά ντυμένος στο κρύο και πιάστηκε ο λαιμός μου || του φώναζα μια ώρα από μακριά, μέχρι που πιάστηκε ο λαιμός μου || τον συμβούλευα με τις ώρες, ώσπου πιάστηκε ο λαιμός μου»·

- στέγνωσε ο λαιμός μου, δίψασα πολύ: «τόση ώρα κάτω απ' τον ήλιο στέγνωσε ο λαιμός μου»·

- στο λαιμό να σου καθίσει, βλ. φρ. στο λαιμό σου(!)·

- στο λαιμό να σου σταθεί, βλ. φρ. στο λαιμό σου(!)·

- στο λαιμό σου! έκφραση που εκφέρεται εν είδει κατάρας σε κάποιον που παίρνει μέρος από το φαγητό μας, χωρίς να του δώσουμε την άδεια, ή σε κάποιον που τρώει και δε μας προσφέρει από το φαγητό του·

- το κρίμα στο λαιμό σου, βλ. λ. [κρίμα](#)·

- τον αρπάζω απ' το λαιμό, **α.** τον συλλαμβάνω, τον ακινητοποιώ: «την ώρα που έβγαينه απ' την ταβέρνα, έπεσαν πάνω του οι αστυνομικοί και τον άρπαξαν απ' το λαιμό». **β.** του ζητώ πειστικά να μου επιστρέψει κάτι που μου οφείλει ή που μου ανήκει: «αν δεν τον άρπαζα απ' το λαιμό, δε θα μου 'δινε τα δανεικά που μου χρωστούσε»·

- τον βουτώ απ' το λαιμό, βλ. συνηθέστ. τον αρπάζω απ' το λαιμό·

- τον γραπώνω απ' το λαιμό, βλ. συνηθέστ. τον αρπάζω απ' το λαιμό·

- τον κρέμασε απ' το λαιμό, τον ξυλοκόπησε πολύ άγρια, του προξένησε σοβαρή σωματική βλάβη, τον εξάντλησε στο ξύλο (γι' αυτό και δεν είχε τη δύναμη να αντιδράσει): «τον είχε τέτοιο μίσος, που μόλις τον είδε, τον άρπαξε στα χέρια του και τον κρέμασε απ' το λαιμό». Συνών. τον έγδαρε ζωντανό (α) / τον κρέμασε ανάποδα / τον κρέμασε απ' τ' αρχίδια / τον κρέμασε στο μεσιανό κατάρτι·

- τον μαγκώνω απ' το λαιμό, βλ. συνηθέστ. τον αρπάζω απ' το λαιμό·
- τον πάνω απ' το λαιμό, βλ. φρ. τον αρπάζω απ' το λαιμό·
- τον παίρνω στο λαιμό μου, γίνομαι η αιτία του κακού ή της ζημιάς που παθαίνει κάποιος: «τον πήρα στο λαιμό μου με τις συμβουλές που του 'δωσα». Από την εικόνα του αυτόχειρα που κρεμάει μια πέτρα στο λαιμό του και πέφτει στο νερό για να πνιγεί. (Λαϊκό τραγούδι: κι εσύ κακούργα πεθερά **τους πήρες στο λαιμό σου**, την κόρη σου, τον ανεψιό, τη δούλα, το γαμπρό σου)·
- του βάζω τη θηλιά στο λαιμό, βλ. λ. [θηλιά](#)·
- του βάζω το μαχαίρι στο λαιμό ή του μπήγω το μαχαίρι στο λαιμό, βλ. λ. [μαχαίρι](#)·
- του 'κοψα το λαιμό, τον πλήγωσα στο λαιμό ή τον αποκεφάλισα: «πάνω στα νεύρα μου, τράβηξα το μαχαίρι και του 'κοψα το λαιμό»·
- του παίρνω το λαιμό, **α.** τον τιμωρώ αυστηρά, παραδειγματικά: «όποιος κάνει κοπάνα στη δουλειά μου, χωρίς άλλη προειδοποίηση του παίρνω το λαιμό». (Λαϊκό τραγούδι: ρε Γιάννη, άντε στρίβε, ρε άντε, στο καλό, γιατί αν σε γραπώσω **σου παίρνω το λαιμό**). **β.** τον θανατώνω με αποκεφαλισμό, τον αποκεφαλίζω: «με μια ξαφνική σπαθιά του πήρε το λαιμό». Συνών. του παίρνω το κεφάλι (α, β) / του παίρνω το σβέρκο.

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας